

Аналізуючи вище викладене, для більш ефективної якості підготовки професійних адвокатів доцільним є покращення якості освіти. По-перше, унеможливити попадання в юридичну професію невідповідних людей, шляхом введення спеціальних випробувань для абітурієнта під час вступу. А також створити аналогічні випробування при здачі іспитів для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю. По-друге, ввести спеціальні програмні курси до навчальної програми юридичних навчальних закладах, які підвищать рівень моральної та етичної готовності студента, навчать в майбутньому виконувати покладені на нього обов'язки.

Крім того, посилити відповідальність адвоката за порушення правил адвокатської етики на законодавчому рівні. Змінити вимоги до досвіту у професійній сфері майбутнього адвоката з 2 до 5 років для отримання свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю. На мою думку, за ці 5 років майбутній адвокат отримає досить багато теоретичних і практичних знань, що допоможуть йому бути не тільки освіченим адвокатом а й зумовить сумлінніше та відповідальніше ставлення до своїх професійних обов'язків.

Хотілося б порадити всім адвокатам усвідомлювали своє покликання та надважливість професії, адже дуже часто громадяни довіряють їм свою долю, тому такі особи повинні відповідати найвищим моральним вимогам та сумлінно ставитися до виконання професійних обов'язків, закріплених у правилах адвокатської етики.

Михалішина Б.О.

*студентка 5-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ АДВОКАТАМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ

Конституція України в статті 59 проголосила щонайважливішу соціальну функцію адвокатури – забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах. (Конституція України Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР)

Роль єдиного незалежного недержавного самоврядного інституту, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі на закріплених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» принципах верховенства права, законності незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів, реалізується адвокатурою в складній системі правовідносин. (Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України [Електронний ресурс]. / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу до документу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17_2.)

Забезпечення прав і свобод людини і громадянина визначають основний зміст та спрямованість життя та діяльності суспільства. Важливу роль у врегулюванні суспільних відносин, у випадках, коли виникають спори між громадянами, відіграє інститут адвокатури. У межах своїх повноважень вони мають створювати необхідний механізм реалізації громадянами їх конституційних прав та свобод, а також своєчасно і професійно надавати необхідні послуги, дотримуючись при цьому професійної етики.

Етичні засади інституту адвокатури не виникають стихійно, а це поступовий процес формування уявлень про вимоги щодо поведінки адвоката. Вона формується під впливом вимог, які визначає суспільство на певному рівні свого розвитку. Результатом такого процесу є вироблення відповідних правил і їх фіксація у правовому акті. Такі акти мають бути гнучкими і враховувати зміни уявлень суспільства про необхідну поведінку адвоката.

Шляхом правового закріплення засад професійної етики формуються обов'язкові вимоги до поведінки адвоката, порушення яких є підставою застосування до нього дисциплінарних важелів впливу. Професійну етику поведінки адвокатів варто розглядати не лише як сукупність правил поведінки адвокатів між собою, а передусім їх обов'язок проявляти високу культуру спілкування з іншими учасниками правовідносин, які не перебувають у службових взаємовідносинах з адвокатом – з іншими громадянами.

Правове регулювання етичних засад поведінки адвоката сприяє забезпеченню професійності і неупередженості під час прийняття ним рішень чи вчинення інших службових дій, зокрема, надання послуг громадянам. Професійну етику адвокатів розглядають «як одну з умов підвищення якості адвокатської служби».

Правове підґрунтя діяльності адвокатури України забезпечує низка нормативно-правових актів, що створюють відповідну систему законодавства про адвокатуру. На чолі з Конституцією України до законодавства про адвокатуру України слід віднести такі нормативно-правові акти та документи, як Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси, Цивільний та Цивільний процесуальний кодекси, Господарський та Господарський процесуальний кодекси, Кодекс адміністративного судочинства України, інші законодавчі акти, Правила адвокатської етики та статuti адвокатських об'єднань. (Правила адвокатської етики [Електронний ресурс]. / Офіційний сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. – Режим доступу до документу: <http://vkdk.org/pravil-advokatskoji-etiki/>).

Слід зазначити, що основним джерелом інституту адвокатури є Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Цей Закон встановлює порядок здійснення адвокатської діяльності, що регулюється Конституцією України, Законом та іншими законодавчими актами. Ст. 4 Закону визначає, що адвокатура України здійснює свою діяльність на принципах верховенства Закону, незалежності, демократизму, гуманізму та конфіденційності.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачає дотримання Правил адвокатської етики як одного з основних професійних обов'язків адвоката.

Правила адвокатської етики мають на меті уніфіковане закріплення традицій і досвіду української адвокатури в сфері тлумачення норм адвокатської етики, а також загальноновизнаних деонтологічних норм і правил, прийнятих у міжнародному адвокатському співтоваристві.

Якщо проаналізувати правила адвокатської етики, то можна знайти досить багато цікавих положень. Так, адвокат не повинен залишати без уваги порушення закону, нетактовне і зневажливе ставлення суду та інших учасників процесу до його клієнта, його самого, адвокатури в цілому, і повинен реагувати на відповідні дії у формах, передбачених чинним законодавством, ч. 2 ст. 54 Правил адвокатської етики, схвалених Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури при Кабінеті Міністрів від 17 листопада 2012р. Отже, адвокат має всебічно захищати клієнта, навіть від суду (Правила адвокатської етики. Схвалено Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури при Кабінеті Міністрів України 17 листопада 2012р., <http://vkdk.org/pravil-advokatskoji-etiki/>). Правила адвокатської етики також рекомендують і зобов'язують адвоката бути наполегливим і принциповим у відстоюванні інтересів клієнта в суді, не поступатися своєю незалежністю у захисті і представництві прав і інтересів клієнта, але і не погіршувати стосунків із судом. Адвокат є учасником цивільного процесу, а тому вправі розраховувати на таку повагу або хоча б зовнішній вияв її. При цьому будь-яких обумовлень кваліфікації адвоката Кодексом не передбачено. Крім того, адвокат насамперед діє в інтересах свого клієнта, при цьому має право користуватися усіма дозволеними способами здійснення функцій правозахисту та представництва, які не суперечать діючому законодавству. Сам адвокат моделює стратегію та тактику своєї поведінки, правової позиції у справі, оскільки він персонально нестиме відповідальність за свої дії, якщо вони будуть недобросовісними щодо клієнта (Фурса С. А. Адвокатура України: навч. посіб. / С.А. Фурса. – Кн. 1. – К.: КНТ, 2007. – 938 с.).

Прикладами порушень адвокатської етики, за наслідком яких наступає дисциплінарна відповідальність, можна назвати наступні:

1. безпідставне затягування справи, щоб отримати більший гонорар;
2. позиція адвоката не суперечить закону; однак є аморальною по суті. Наприклад, адвокат насильника в справі про зґвалтування намагається дискредитувати потерпілу; риючись у її брудній білизні та намагаючись знайти приклади її легковажності;
3. диктовка підзахисному завідомо неправдивих показань;
4. будь-які висловлення назовні сумнівної в достовірності інформації та документів, що виходять від клієнта;

5. зтягування адвокатом справи, зрив судових засідань з вини адвоката, запізнення, нетактовні вислови;
6. незаконні угоди з обвинуваченням або судом;
7. пасивність адвоката в процесі, незаявлення клопотань, щоб не дратувати суддю;
8. використання неправди, обману; дача незаконних або завідомо нездійснених обіцянок, гра на низьких почуттях (помсті або користі), спеціальне розпалення конфліктів.

Отже, додержання норм професійної етики щодо важливої і дуже специфічної засади діяльності адвокатів є актуальним. Наявна на сьогодні законодавча база, на жаль, не регулює діяльність адвокатів так, щоб уникнути можливих суперечностей між етичними і юридичними нормами, та потребує вдосконалення. Потрібен реальний механізм контролю за дотриманням адвокатами норм професійної етики та відповідальності за їх порушення.

Острікова М.О.

*студентка 2-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТСЬКА ЕТИКА ТА ДОТРИМАННЯ ЗАКОННОСТІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Етика – учення про моральність. Моральні правила - це наслідки вчинків, які запам'ятовуються і передаються з покоління в покоління, і є орієнтирами формування права. Моральність людини – це правила справедливості, доброчесності, відповідальності, скромності, гідності.

Адвокатська етика є частиною загальної юридичної етики, окремий інститут науки про адвокатуру.

Ряд, вітчизняних і зарубіжних вчених та юристів, а саме: К.Білоус, Т. Вар- фоломєєва, Є.Васьковський, М. Молло, Д. Мейер та інші, внесли важливий внесок в дослідження питання адвокатської етики. Відомим французьким адвокатом М. Молло ще у ХІХ ст. визначив правила адвокатської професії у Франції, які й до сьогодні не втратили своєї актуальності. В них розтлумачені думки відомих в світі юристів, є посилання на думки Цицерона, Демосфена, Квінтіліана – найвідомішого в Римі судового оратора й адвоката, закладена мудрість багатьох поколінь адвокатів, імена яких викарбувані в історії.

Світовій практиці відомі етичні кодекси адвокатів, що являють собою сукупність етичних правил професійної поведінки адвокатів. У 1908 році у США з'явилися правила професійної етики, що містили в собі 70 параграфів. Це перелік норм та порад щодо питань відносин з судом та колегами, добросовісного ставлення адвоката до своїх обов'язків, чесності та відвертості, призначення гонорару.

Відповідно до Загального кодексу правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, який був прийнятий у жовтні 1988 року, професія адвоката посідає особливе місце серед інших юридичних професій, оскільки вона виконує виняткову функцію – захищає права та свободи громадян. Покликання адвоката - це не тільки сумлінне виконання свого обов'язку у межах закону. Йому слід діяти в інтересах як права в цілому, так і тих, чії права і свободи йому доручено захищати; не лише виступати в суді від імені довірителя, а й надавати йому юридичну допомогу у вигляді порад і консультацій. (6)

Завдання адвокатської етики - пошук балансу між усіма професійними обов'язками адвоката-захисника, адвоката-представника і інтересами особи. Основою в побудові етики адвоката є постулат про необхідність суворого дотримання принципу законності в адвокатській діяльності, розуміння того, що виконання професійного обов'язку законними способами і методами приводить і до виконання адвокатом свого обов'язку як громадянина.

Правила та базові принципи адвокатської етики затверджені установчим з'їздом адвокатів України 17 листопада 2012 року. Саме розділ 2 «Правил адвокатської етики» регламентує такі основні принципи адвокатської етики:

- незалежність (ст. 6) адвоката у виконанні своїх професійних прав і обов'язків передбачає його свободу від будь-якого зовнішнього впливу, тиску чи втручання в його діяльність;